

jonov 35.058 gld. 53½ kr. Znano pa je, da morajo zdaj nekateri okraji ogromne svote plačevati, da se pokrijejo letni primanjkljaji pri teh železnicah. Tako n. pr. plačuje konjiški okraj vsako leto 6300 gld. Poslanec Walz je torej nasvetoval: »Naj se podere železnica konjiška. Na železniškem tiru naj se sadijo vrbe; osebe pa, ki se pečajo zdaj s tem, da so vozijo prazni vozovi po tej železnici, naj ostanejo še na dalje v deželni službi ter naj pletejo koše iz vrbovja, ki bo zraslo na progi iz Konjic v Poličane«. Sicer se je sklenilo na predlog železniškega odseka, da se ima deželni odbor pogajati z tistimi okraji, ki so zavezani, plačevati vsakoletni primanjkljaj, da se rešijo teh večnih plačil s tem, da enkrat za vselaj neko svoto plačajo, potem bi bili pa oproščeni nadaljnjih doplačil.

Cerkvene zadeve.

V veri je rešitev socialnega vprašanja.

(Konec.)

Jako razširjena je na Francoskem velikanska ustanova »kruhov usmiljenja sv. Antona«. Ni še stara. Začela se je komaj pred par leti. Povod njene ustanovitve je bil prav neznan, da, rekel bi, malenkosten. Toda ako kje, se je tukaj sijajno vresničil rek: Iz malega raste veliko. Le poslušajte! V kratkih potezih vam začrtam njen začetek in njeno blagonsno delovanje današnje dni.

Zeni imovitega trgovca v Toulounu se prepeli nezgoda. Na vratih se ji ključavnica potere. Vsi poskusi tudi ključavničarja so brezuspešni, da bi z lepa odprli vrata. Nič drugega ni kazalo, kakor rabiti silo. Toda gospa ne bi rada tega pustila. Ali ker drugače ne gre, moralo se bo tako zgoditi. Na zadnje, v skrajni sili se zateče k sv. Antonu in mu obljubi, da bo razdelila gotovo število kruhov med uboge, ako ji pomore iz zadrege. Zdaj na njeno prigovarjanje še enkrat poskusijo, in glej, vrata se takoj odprejo.

Ta dogodek se razve po mestu in prebivalci začnejo posnemati gospo. V svojih stiskah se zatekajo k sv. Antonu z obljubo, da bodo delili kruh ubogim. Kmalu nastane pekarna za uboge, katera se imenuje »kruhi usmiljenja sv. Antona«. Vsak uvidi, da je ta ustanova jako dobra. Mestni ubožci pa niso samo preskrbljeni s kruhom, temuč tudi z drugo potrebno hrano, ker se obljube ne rešujejo več samo v kruhu, temuč v denarju. Tako se je prav mirnim potom rešilo v Toulounu socialno vprašanje. Sv. Anton je posegel vmes in storil, česar niso storili vsi govori, vse učene razprave socialistov.

Ali ne samo v Toulounu, temuč tudi drugod na Francoskem deluje ta ustanova tako blagonsno v prid ubogih delavcev. A da bodete spoznali bolje to delovanje, hočem vam navesti nekaj števil, katere pač najboljše oznanjujejo njeno veliko korist. Tako se je leta 1892. darovalo v Toulounu 5643 frankov, s katerimi se je nakupilo za ubožce 13.788 kg kruha. Še rodovitnejše je bilo leto 1893. Že samo v januariju je znašala miloščina ogromno svoto 1872 frankov, s katerimi se je preskrbelo 2860 kg kruha. A ob koncu leta 1893. se je čitala v zapisnikih svota 38.482 frankov. V letu 1894. so dosegli zneski svoto 93.997 frankov. Še lepše se je razvijala stvar v Bordeaux. Tukaj so darovali iz hvaležnosti do sv. Antona prebivalci samo v letu 1894. ogromno svoto 120.000 frankov. Tem številkam se gotovo čudite. Jaz se jim ne čudim, ker znam, da je krščanska ljubezen in navdušenje za sveto stvar rodilo vselej in povsod najlepše sadove.

In zdaj, bralci »Slov. Gospodarja«, bi vam nekaj rad povedal, pa kaj pravim povedal, temuč prosil bi vas nekaj rad. Presrečno željo imam, da bi svet ne občudoval samo Francozov v njihovi darežljivosti do ubogih, temuč tudi nas. Res, mi ne bi mogli doseči kaj takega, kakor so dosegli Francozi, tudi pri najboljši volji ne, ker sami nimamo veliko. Ali če si vsak, ki to bere, pritrga le kaj malega, se bo dalo tudi iz tega nabrati dokaj za uboge, ki trpijo veliko bedo. Kako pa? Taka darežljivost, taka ljubezen je le tam mogoča, kjer je doma prav živa, dejanska vera.

Pa hvala Bogu, ravno to imamo mi in ker imamo to, bomo imeli tudi drugo, kar sledi po sebi iz prvega, namreč krščansko ljubezen. Zato se nadejam prav za gotovo, da nisem zastoj zapisal teh besed. In ker sem prepričan s tem, hočem vam tudi še povedati, kako dandanes Francozi iz češčenja do sv. Antona skrbijo za uboge. Način bi bil tudi pri nas jako rabljiv.

V cerkvi se postavi na primernem kraju kip sv. Antona, katerega ovenčajo. Na desni in levi kipa so skrinjice. Na enih se bere napis: »V nadlogah«, na drugih pa: »Darovi«. V prve se mečejo lističi, na katerih je napisan obljubljen dar sv. Antonu, ako pomaga v tej in oni nadlogi, v druge pa se prinaša denar v izpolnitev obljube. Tako nabran denar se potem razdeli med uboge. Kaj ko bi se tudi pri nas to poskusilo! Vsekako bo pametneje tako pripomoči po svojih močeh k rešitvi socialnega vprašanja, kakor pa križem roke držati in poslušati neumnosti, katere trosijo po svetu socialni demokratje. — Torej kje je rešitev socialnega vprašanja? Trdim in bom trdil do zadnjega vzdih: V sv. veri!

—c.

Gospodarske stvari.

O koristi gasilnih društev.

Da pišem o koristi gasilnih društev, me je napotil slučaj, pri katerem sem imel priliko sodelovati, dne 8. februarja v Babincih pri Ljutomeru. Okoli širte ure se je pokazal plamen za škedenjem, v skladu šop pri Ferdinandu Krajncu. Dim je naznanil vaščanom nesrečo. Ker pa, kakor je znano, imamo po Murskem polju lepo število gasilnih društev, so društveni trobentači naznanili »Na pot« in v »tek«. V malem času so delovale na nesrečnem prostoru lokavsko, ljutomersko, evensko, cezanjevsko društvo, če prav so bila društva uro in čez uro oddaljena od pogorišča. Dragi mi Slovenci po slovenskih vaseh in ljubi občinski predstojniki! Razmislijte stvar! O kako je ognjena sila divjala pred časom gasilnih društev po Murskem polju, in koliko nereda, kako je ljudstvo koprnelo po opravih, pa ni moglo zaradi primanjkljivosti orodja kaj opraviti! Dragi čitatelj, poglejva zdaj ta prizor na pogorišču! Gasilci so prihiteli h groznemu plamenu, kateri je objemal obsirno in lepo poslopje in se stegoval za sosednimi, da si nje pridobi v last. Razni gasilci razvrstijo svoja orodja, in drugi ljudje so na njih lepo opominjanje prišli v pomoč. Dve črevesi sta vlekli blizu do 50 metrov daljave iz potoka vodo. Z enim se je gasilo na dolnjem, z drugim na gornjem koncu. Na severni strani je pa brizgalnica naravnost metala vodo v ogenj. Vse se je vršilo v najlepšem redu, vsaki sotrudenik, kakor gasilec je bil na svojem mestu. Strašen plamen se je moral udati orodju gasilcev. Nadaljni razvoj je bil omejen in v kratkem ogenj do zadnje iskre pogašen. Da pripomnim, da so se iz Ljutomera pripeljali gospodi na kraj gorišča, celo kočijo sem videl, pa mislim, da mora vsak priznati moč junaškega dela gasilcev. Ljubi Slovenci! Vzamite v pretres te vrstice

in vsaka večja vas naj ima svojo gasilno društvo, kjer pa ni priložnosti, pa se naj združijo po več bližnjih vasij skup, kakor je tukaj gasilno društvo cvensko. Tu so zastopane vasi, Cven I. oddelek, zgornje, spodje Krapje II. oddelek, Mota III. oddelek. Vsi oddelki so en organ s 50 možmi in tremi brizgalnicami, in mora se reči, da je jako močno društvo. Nikdo pa naj ne misli, kakor se rado predbaciva, da imajo taka društva s politiko kak pomen. Ne, to ni! Vsako društvo je prostovoljno. Vsak mož nosi vsebi čut ljubezni in dela po geslu: Vsi za enega in eden za vse. Gasilec je pa tudi častna oseba in zato nosi častno obleko. Časten je pa zato, ker prostovoljno nosi v sebi čut ljubezni, da daruje za svojega bližnjega življenje in premoženje. Gasilec pa postane tudi hiter in čil, ker se privadi kretati po vojaško in ga to stori ponosnega. Gasilec je pa tudi pošten značaj, ker omadežane osebe se ne sprejemajo v društvo, ker bi delale s tem nečast društvu. Gasilno društvo je pa tudi kinč za svojo vas ali občino. Vas ali občina stopi na glas kot značajna in napredna in gasilno moštvo pospešuje ljubezen medsebojno, ker o vajah in drugih priložnostih skupno živijo in se tako radi imajo. (Konec prih.)

Posojilnica v Šmarjah pri Jelšah je imela v četrtem upravnem letu t. j. 1896 prometa 129.963'54 gld. Zadrušnikov šteje 411 proti 247 v prejšnjem letu in vplačanih deležev 3231 gld. Hranilne vloge znašajo 57.498'54 gld., a posojila 60.059 gld. Vrednost lastne hiše po 1°/o odpisu je 3465 gld.

Čisti dobiček leta 1896. znaša 769'51 gld., obe rezervi pa 2582'66 gld.

V načelstvo so se volili vsi dosedanji člani, a v nadzorstvo 7 dosedanjih članov, v novič pa g. Martin Kočever, župan na Tinskem, g. Jože Kos, posestnik v Pristavi, in g. Franc Senica, posestnik na Ponkviči.

Hranilne vloge se obrestujejo po 5°/o, a posojila se dajejo po 6°/o. Urađuje se vsak četrtek predpoludne od 8 do 12 ure, izvemši praznike, takrat je uradni dan naslednji petek predpoludne.

Sejmovi. Dne 15. marcija na Zdolah, pri Sv. Trojici v Slov. gor. in v Poličanah. Dne 17. marcija na Rečici, v Podčetrtku, Trbovljah, Cmureku in Središču. Dne 18. marcija na Vidmu, na Ptujski gori in na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Dopisi.

S Hrvaškega. (Čudna priporočba.) Nekaj časa sem kroži poziv zavarovalne družbe »Croatia« v Zagrebu, ki zasluži našo pozornost; kajti veliki župani to društvo priporočajo ter nekako zapovedujejo svojim odnosnim podanikom, opustiti druge zavarovalne družbe in prestopiti h »Croatia«. — Vse hvale vredno je sicer, da se ustanovi narodna zavarovalnica in da se od vseh strani, posebno od domoljubov prav čvrsto podpira. V našem slučaju pa je domoljubje in narodna zavest le zapeljiva in vabljava krabulja ali krinka. Pravi in konečni namen je le, da se brez težav in odpora sklenejo pogodbe, prinašajoče lep dobiček. Zavarovalnica ni druga, nego družba na delnice ali akcije; njeni glavni voditelji niso pri nas, ampak v inozemstvu, v drugih krajih — večinoma čifuti. »Croatia« je le — to je očitna tajnost — podružnica, agencija avstrijskega »Phoenixa«. Temu je šla pred kratkim prav trda v gmotnem oziru; rešilo ga je le to, da so mu udje neke borzne družbe vzvišali glavnico. Dohodki »Croatije« pripadejo »Phoe-

nixu«; istotako dobiček — vsaj po svoji večini — ki odide tem potom čez mejo, tujim ljudem v žep. Naravnost nepostavno je, da gosposka sama tako družbo, kakoršna je »Croatia«, priporoča, celo vsiljuje na prav absolutno-despotičen način, n. pr. zahteva, da se »sve občinske, šolske in crkvene zgrade, u koliko još osigurane niso, kod ovog prvog i jedinog hrvatskog zavoda osigurati dadu«, da se »one zgrade, koje su već odprije kod kojeg inog društva osigurane, kod prvog dospjetka na obnovu domačoj zadrugi Croatiaji na osiguranje predložiti imadu« itd. Torej pozor!

Iz Cirkovec. (Volitev.) Ste že slišali kdaj o kmetu in muhi? Tako se je to godilo: Kmet dobro sedi na vozu, v kateri sta vprežena dva dobra konjica, in naglo drdra, da vse ropota in se megla prahu vije za njim po cesti. Kadar obstoji, se oglasi muha, ki je poprej stisnjena sedela na vozu ter mu reče: »Oh, kakšen hrup in ropot in prah sem napravila!« — »O ti uboga muha, tu nimaš pač nič govoriti, da jaz nemam voza in konj, kam se boš vsedla? Kaj misliš, da je to tvoje vse«, pravi kmet. — Kakor ta muha, takšen »dirndaj« so imeli neki zaslepljenci naše občine. Neki kramarček zgoraj v Strosgojnci je na biciklu kakor muha delal ropot in hrup, spodaj je neki vihar pihal, kakor bi kovaški meh gnal, da se je kar megla kadila iz razgretih glav. Če so le zvedeli kje za kakega »šnopsarja«, ali »zbirtvanega« kmeta, ali nezadovoljnega hlapca in lenuha, že so bili pri njem in dober je bil — za socijalnega demokrata. In na dan volitve si lahko opazoval čudne »figure«, kako so šle za Stampflom, kakor ovce za koštrunom, ki zvonec nosi. Pa vse za stonj! Najsi je imel Stampfl kot stari socijaldemokrat že eno »Šterno«, so poštene kmetje rekli: »Uboge muhe, kam se bodele usedle, če nočete z nami biti?« ter so glasovali za poštene može, na kar so jo popihali »Stampfllovci«, kakor bi jim za petami kuril. Ali so takó naglo nesli dolgi nos domov, po katerega so na volitev prišli, ali so se jim pa sline že cedile po »šnopu«? Dvanaest jih je bilo prav zrelih, med njimi tudi edini kmet, Fil. Žumer iz Strosgojnice.

Iz brežiškega okraja. (Razdelitev podpore po toči.) Solze veselja so me polile, ko sem čital, kako se naš deželni poslanec, č. g. Jožef Žičkar, potegujejo za podporo po toči poškodovanih. Ali žalostno, da ta podpora se ne razdeljuje čisto pravično. Podpora v denarjih in v žitu se je že razdelila in večji del le med boljše posestnike, da, nekateri celo so dobili koruze, ki so jo še od prejšnjega leta imeli. Ničesar pa niso dobili najrevnejši, to so najemniki polja in užitarji. Njive, katere so bile v najemu, so se cenile na korist posestnika, kateri je tudi dobil podporo, najemnik pa ni dobil ničesar, a najemnino je plačal in to večji del s tem, da je lastniku hodil celo leto delat. Tako si ničesar zaslužil ni, pridelek mu je toča vzela in podpore spet ni dobil nič. Ali naj gredo ti ljudje živi v zemljo? Prosimo torej č. g. Žičkarja, če še dobimo kaj podpore, naj se dela na to, da bi zdaj vendar najsiromašnejši ljudje kaj dobili!

Iz Hajdinja pri Ptuj. (Bela žena) ne miruje; ona pobira, pa ne izbira. Temu dokaz je bil dne 3. grudna 1896 spreved, kacega Hajdinj že dolgo ni videl. Spremljali so k zadnjemu počitku moža, skoz in skoz poštenjaka, g. Martina Rodošek-a, veleposestnika v Skorbi. Bil je mož na svojem mestu, mož jeklenega značaja — ki mu ne najdeš kmalu jednakega. Pokojni Martin se je rodil l. 1836. Ko je močnejši prihajal, pomagal je svojim roditeljem pridno pri delu, ter jim s svojo ubogljivostjo in lepim vedenjem veselje delal. Tudi njega je zadela potem vojaščina. In čeprav je pokojnik več let moral vojaško suknjo nositi, vendar se je vedno držal naukov, katere